

การแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร

โชคสุข กรกิตติชัย
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

ก่อนที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะมีประกาศปลดล็อกทางการเมืองอย่างเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2561 คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เคยประกาศปลดล็อกให้พรรคการเมืองสามารถทำกิจกรรมได้ในบางกรณี ยกเว้นการหาเสียงที่กำหนดห้ามใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโซเชียลมีเดีย เนื่องจากการเลือกตั้งอาจมีขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 จึงทำให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องเร่งดำเนินการหาเสียงแข่งกับเวลาที่เหลือน้อยไม่มาก โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีจำนวน 350 คน โดยกำหนดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน จังหวัดใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกิน 1 คน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกิน 1 คน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งมีจำนวนเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมี ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จึงได้ประกาศให้ทราบเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมี และจำนวนเขตเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้น (“ประกาศแบ่งเขตเลือกตั้ง ส.ส.” 2561) ดังนี้

1. จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 66,188,503 คน
2. จำนวนราษฎรโดยเฉลี่ย 189,110 คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1 คน
3. จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด

ในส่วนของกรุงเทพมหานครมีจำนวนราษฎร จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจำนวนเขตเลือกตั้งปรากฏตามตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนราษฎร จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจำนวนเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร

จังหวัด	จำนวนราษฎร	จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	จำนวนเขตเลือกตั้ง
กรุงเทพมหานคร	5,682,415	30	30

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจาก ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด โดยประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครให้มีจำนวน 30 คน

แบ่งออกเป็น 30 เขตเลือกตั้ง เพื่อให้การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครเป็นไปตามที่ระเบียบกำหนดในการรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัด จึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ 8 ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร เพื่อรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 รูปแบบ ปรากฏตามตาราง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร, 2561)

ตารางที่ 2 รูปแบบของการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร เพื่อรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในกรุงเทพมหานคร

เขตเลือกตั้งที่	รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วยเขต
1	พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดุสิต (ยกเว้น แขวงถนนนครไชยศรี)	พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน	พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ดุสิต
2	ปทุมวัน บางรัก สาทร	บางคอแหลม บางรัก สาทร	สัมพันธวงศ์ บางรัก สาทร
3	บางคอแหลม ยานนาวา	คลองเตย ยานนาวา	บางคอแหลม ยานนาวา
4	คลองเตย วัฒนา	ราชเทวี ดินแดง	คลองเตย วัฒนา
5	ดินแดง ห้วยขวาง	ดุสิต บางซื่อ	พญาไท ราชเทวี ปทุมวัน
6	พญาไท ราชเทวี จตุจักร (เฉพาะ แขวงจตุจักร และแขวงจอมพล)	พญาไท จตุจักร (เฉพาะแขวง จอมพล แขวงจตุจักร และ แขวงจันทระเกษม)	ดินแดง ห้วยขวาง
7	บางซื่อ ดุสิต (เฉพาะแขวงถนน นครไชยศรี)	หลักสี่ จตุจักร (ยกเว้นแขวง จอมพล แขวงจตุจักร และ แขวงจันทระเกษม)	ลาดพร้าว วังทองหลาง (ยกเว้นแขวงพลับพลา)
8	ลาดพร้าว วังทองหลาง (ยกเว้น แขวงพลับพลา)	ห้วยขวาง วังทองหลาง	บางซื่อ จตุจักร (เฉพาะแขวง จตุจักร และแขวงจอมพล)
9	หลักสี่ จตุจักร (ยกเว้นแขวง จตุจักร และแขวงจอมพล)	ดอนเมือง	หลักสี่ จตุจักร (ยกเว้นแขวง จตุจักร และแขวงจอมพล)
10	ดอนเมือง	สายไหม	ดอนเมือง
11	สายไหม	บางเขน	สายไหม
12	บางเขน	ลาดพร้าว บางกะปิ (เฉพาะแขวง คลองจั่น)	บางเขน

เขตเลือกตั้งที่	รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วยเขต
13	บางกะปิ วังทองหลาง (เฉพาะแขวงพลับพลา)	บึงกุ่ม คันนายาว (เฉพาะแขวงรามอินทรา)	บางกะปิ วังทองหลาง (เฉพาะแขวงพลับพลา)
14	บึงกุ่ม คันนายาว (เฉพาะแขวงรามอินทรา)	มีนบุรี คันนายาว (ยกเว้นแขวงรามอินทรา)	บึงกุ่ม คันนายาว (เฉพาะแขวงรามอินทรา)
15	มีนบุรี คันนายาว (ยกเว้นแขวงรามอินทรา)	คลองสามวา	มีนบุรี คันนายาว (ยกเว้นแขวงรามอินทรา)
16	คลองสามวา	หนองจอก	คลองสามวา
17	หนองจอก	ลาดกระบัง	หนองจอก
18	ลาดกระบัง	สะพานสูง บางกะปิ (ยกเว้นแขวงคลองจั่น)	ลาดกระบัง
19	สะพานสูง ประเวศ (ยกเว้นแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)	ประเวศ	สะพานสูง ประเวศ (ยกเว้นแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)
20	สวนหลวง ประเวศ (เฉพาะแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)	สวนหลวง วัฒนา	สวนหลวง พระโขนง
21	บางนา พระโขนง	พระโขนง บางนา	บางนา ประเวศ
22	คลองสาน บางกอกใหญ่ ธนบุรี (ยกเว้นแขวงดาวคะนอง แขวงบุคคโล และแขวงสำเหร่)	ธนบุรี (ยกเว้นแขวงดาวคะนอง แขวงบุคคโล และแขวงสำเหร่)	ธนบุรี คลองสาน
23	จอมทอง ธนบุรี (เฉพาะแขวงดาวคะนอง แขวงบุคคโล และแขวงสำเหร่)	จอมทอง ธนบุรี (เฉพาะแขวงดาวคะนอง แขวงบุคคโล และแขวงสำเหร่)	จอมทอง บางบอน (เฉพาะแขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน)
24	ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ	ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ	ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ
25	บางขุนเทียน	บางขุนเทียน	บางขุนเทียน
26	บางบอน หนองแขม (เฉพาะแขวงหนองแขม)	บางบอน (เฉพาะแขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน) ภาษีเจริญ	หนองแขม บางบอน (ยกเว้นแขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน)
27	ทวีวัฒนา ดลิ่งชัน (เฉพาะแขวงดลิ่งชัน และแขวงฉิมพลี) หนองแขม (ยกเว้นแขวงหนองแขม)	หนองแขม บางบอน (ยกเว้นแขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน)	บางแค

เขตเลือกตั้งที่	รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 2 ประกอบด้วยเขต	รูปแบบที่ 3 ประกอบด้วยเขต
28	บางแค	บางแค	ภาษีเจริญ บางกอกใหญ่
29	ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน (ยกเว้น แขวงตลิ่งชัน และแขวงนิมพลี)	ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา	ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา
30	บางพลัด บางกอกน้อย	บางพลัด บางกอกน้อย	บางพลัด บางกอกน้อย

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจาก ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร เรื่อง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครเพื่อรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมือง และประชาชนในกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2561

ต่อมาได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 16/2561 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2561 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบ หรือเปลี่ยนแปลงการพิจารณาหรือดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามหมวด 3 การจัดการเลือกตั้ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และข้อ 7 ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 13/2561 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนของประชาชนและพรรคการเมืองต่าง ๆ ให้ได้ข้อยุติ โดยหากเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน ที่ไม่อาจดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือมติใด ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ออกไว้ ก็ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2561 กำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องเรียนหรือการแสดงความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 20-25 พฤศจิกายน 2561

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการพิจารณาการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุม ครั้งที่ 54/2561 เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2561 ถึงครั้งที่ 63/2561 เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2561 ครั้งที่ 67/2561 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 และครั้งที่ 68/2561 เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2561 เห็นชอบให้มีการประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 350 เขตเลือกตั้ง จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 13/2561 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 14 กันยายน พุทธศักราช 2561 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 16/2561 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2561 ประกาศเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ทราบทั่วกัน ต่อมาในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2561 ได้มีการเผยแพร่ประกาศราชกิจจานุเบกษา

ซึ่งเป็นประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ระบุถึงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (เพิ่มเติม) ที่กำหนดว่าเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมืองในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนด และประกาศเขตเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ลงวันที่ 18 กันยายน 2561 เพื่อดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งเพื่อเป็นการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้น

ทั้งนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เลือกรูปแบบที่ 1 ในการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร

ในการเลือกตั้งที่ผ่านมากรุงเทพมหานครได้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ออกเป็น 12 เขตเลือกตั้ง โดยให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 3 คน รวม 36 คน ต่อมาในปี 2554 ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 93-98 ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำให้ต้องมีการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครใหม่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 โดยแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 33 เขตเลือกตั้ง ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน รวม 33 คน และในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ก็ให้มีการแบ่งเขตเลือกตั้งกรุงเทพมหานครใหม่อีกครั้ง โดยแบ่งออกเป็น 30 เขตเลือกตั้ง ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน รวม 30 คน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนเขตเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 วันที่ 3 กรกฎาคม 2554 และเขตเลือกตั้งปัจจุบัน

การเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม 2550		การเลือกตั้งเมื่อ 3 กรกฎาคม 2554		เขตเลือกตั้งปัจจุบัน (รูปแบบที่ 1) (28 พฤศจิกายน 2561)	
เขตเลือกตั้งที่	ประกอบด้วยเขต	เขตเลือกตั้งที่	ประกอบด้วยเขต	เขตเลือกตั้งที่	ประกอบด้วยเขต
1	ดุสิต พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ บางรัก ปทุมวัน ราชเทวี	1	พระนคร ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์	1	พระนคร ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดุสิต (ยกเว้นแขวง ถนนนครไชยศรี)
2	สาทร บางคอแหลม ยานนาวา คลองเตย วัฒนา	2	ปทุมวัน บางรัก สาทร	2	ปทุมวัน บางรัก สาทร

การเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม 2550		การเลือกตั้งเมื่อ 3 กรกฎาคม 2554		เขตเลือกตั้งปัจจุบัน (รูปแบบที่ 1) (28 พฤศจิกายน 2561)	
3	ดินแดง ห้วยขวาง วังทองหลาง ลาดพร้าว	3	บางคอแหลม ยานนาวา	3	บางคอแหลม ยานนาวา
4	บางซื่อ หลักสี่ จตุจักร พญาไท	4	คลองเตย วัฒนา	4	คลองเตย วัฒนา
5	บางเขน สายไหม ดอนเมือง	5	ดุสิต ราชเทวี	5	ดินแดง ห้วยขวาง
6	หนองจอก คลองสามวา คันนายาว บึงกุ่ม	6	ดินแดง พญาไท	6	พญาไท ราชเทวี จตุจักร (เฉพาะแขวง จตุจักร และแขวงจอมพล)
7	บางกะปิ สะพานสูง มีนบุรี ลาดกระบัง	7	ห้วยขวาง วังทองหลาง (เฉพาะแขวงวังทองหลาง และแขวงพลับพลา)	7	บางซื่อ ดุสิต (เฉพาะ แขวงถนนนครไชยศรี)
8	สวนหลวง ประเวศ บางนา พระโขนง	8	ลาดพร้าว วังทองหลาง (ยกเว้นแขวงวังทองหลาง และแขวงพลับพลา)	8	ลาดพร้าว วังทองหลาง (ยกเว้นแขวงพลับพลา)
9	ธนบุรี คลองสาน บางกอกใหญ่ จอมทอง	9	จตุจักร	9	หลักสี่ จตุจักร (ยกเว้นแขวงจตุจักร และแขวงจอมพล)
10	ราชบุรีบูรณะ ทุ่งครุ บางขุนเทียน บางบอน	10	บางซื่อ	10	ดอนเมือง
11	ภาษีเจริญ บางแค หนองแขม	11	หลักสี่ ดอนเมือง (เฉพาะแขวงสนามบิน)	11	สายไหม
12	บางพลัด บางกอกน้อย ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา	12	ดอนเมือง (เฉพาะแขวง ดอนเมือง และแขวง สีกัน)	12	บางเขน
		13	สายไหม	13	บางกะปิ วังทองหลาง (เฉพาะแขวงพลับพลา)
		14	บางเขน	14	บึงกุ่ม คันนายาว (เฉพาะ แขวงรามอินทรา)
		15	บางกะปิ	15	มีนบุรี คันนายาว (ยกเว้นแขวงรามอินทรา)

การเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม 2550		การเลือกตั้งเมื่อ 3 กรกฎาคม 2554		เขตเลือกตั้งปัจจุบัน (รูปแบบที่ 1) (28 พฤศจิกายน 2561)	
		16	บึงกุ่ม คั่นนายาว (เฉพาะแขวงรามอินทรา)	16	คลองสามวา
		17	มีนบุรี คั่นนายาว (เฉพาะแขวงคั่นนายาว)	17	หนองจอก
		18	คลองสามวา	18	ลาดกระบัง
		19	หนองจอก	19	สะพานสูง ประเวศ (ยกเว้นแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)
		20	ลาดกระบัง	20	สวนหลวง ประเวศ (เฉพาะแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)
		21	สะพานสูง ประเวศ (ยกเว้นแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)	21	บางนา พระโขนง
		22	สวนหลวง ประเวศ (เฉพาะแขวงหนองบอน และแขวงดอกไม้)	22	คลองสาน บางกอกใหญ่ ธนบุรี (ยกเว้นแขวง ดาวคะนอง แขวงบุคคโล และแขวงสำเหร่)
		23	พระโขนง บางนา	23	จอมทอง ธนบุรี (เฉพาะ แขวงดาวคะนอง แขวง บุคคโล และแขวงสำเหร่)
				24	ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ
		24	คลองสาน ธนบุรี (ยกเว้นแขวงดาวคะนอง)	25	บางขุนเทียน
		25	จอมทอง ธนบุรี (เฉพาะแขวงดาวคะนอง)	26	บางบอน หนองแขม (เฉพาะแขวงหนองแขม)
		26	ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ	27	ทวีวัฒนา ตลิ่งชัน (เฉพาะแขวงตลิ่งชัน และแขวงฉิมพลี) หนองแขม (ยกเว้น แขวงหนองแขม)

การเลือกตั้งเมื่อ 23 ธันวาคม 2550		การเลือกตั้งเมื่อ 3 กรกฎาคม 2554		เขตเลือกตั้งปัจจุบัน (รูปแบบที่ 1) (28 พฤศจิกายน 2561)	
		27	บางขุนเทียน	28	บางแค
		28	บางบอน หนองแขม (เฉพาะแขวงหนองแขม)	29	ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน (ยกเว้นแขวงตลิ่งชัน และแขวงนิมพลี)
		29	ทวีวัฒนา หนองแขม (เฉพาะแขวงหนอง ค้างพลู)	30	บางพลัด บางกอกน้อย
		30	บางแค		
		31	ภาษีเจริญ		
		32	ตลิ่งชัน บางกอกน้อย (เฉพาะแขวงบ้าน ช่างหล่อ และแขวง บางขุนศรี)		
		33	บางพลัด บางกอกน้อย (เฉพาะแขวงศิริราช แขวงอรุณอมรินทร์ และแขวงบางขุนนนท์)		
จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 36 คน		จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 33 คน		จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 30 คน	

ที่มา: รวบรวมและเรียบเรียงจาก ข้อมูลสถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550 ประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่แต่ละจังหวัดจะมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2554 และประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2561

วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและผลกระทบจากการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและผลกระทบจากการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร โดยนำข้อมูลของการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 มาเปรียบเทียบกับ การแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาเลือกรูปแบบที่ 1 มาใช้ในการเลือกตั้งปี 2562 ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อดีข้อเสียและผลกระทบจากการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร

ข้อดี	ข้อเสีย	ผลกระทบ
1. เขตเลือกตั้งมีขนาดเล็ก ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก ส่งผลให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เนื่องจากพรรคการเมืองจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งลงเขตละหนึ่งคน ทำให้พรรคจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับระบบการสรรหาบุคคลที่จะลงสมัครในนามของพรรคการเมืองนั้น ๆ อย่างเข้มงวดมากยิ่งขึ้น	1. อาจมีปัญหาในเรื่องพื้นที่ที่เป็นเขตติดต่อกัน ซึ่งอาจจะสร้างความได้เปรียบเสียเปรียบและอาจนำไปสู่การแข่งขันที่ได้เปรียบแก่คู่แข่ง ด้วยการตัดพื้นที่ที่สร้างความได้เปรียบของคู่แข่งออกไป หรือการรวมพื้นที่ที่ทำให้มีการได้เปรียบในฐานคะแนนเสียงเข้าไว้ในเขตเลือกตั้งของผู้ลงสมัคร	1. จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลดลงจากเดิม 33 คน เหลือ 30 คน ทำให้ในฝั่งพระนคร จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 21 คน ส่วนฝั่งธนบุรี จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 9 คน
2. มีพื้นที่เขตการเลือกตั้งติดต่อกัน ทำให้สะดวกในการคมนาคม	2. ในการหาเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิดการเปลี่ยนแปลง คือ จะต้องไปหาเสียงในพื้นที่ใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีใช้ฐานคะแนนเสียงเดิม และอาจมีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากขึ้น	2. พรรคการเมืองจะต้องมีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ ทำให้เกิดการแย่งชิงกันลงพื้นที่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งเก่าและใหม่
3. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถดูแลทุกข์สุขของราษฎรในเขตเลือกตั้งได้ทั่วถึง	3. เขตพื้นที่ในการหาเสียงน้อย ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพบราษฎรได้สะดวก และทำให้ง่ายในการหาเสียง ทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรู้สึกว่าเป็นการได้มาโดยง่าย อาจทำให้ไม่เห็นคุณค่าหรือความสำคัญของราษฎรที่เลือกตน	3. เกิดความทับซ้อนกันระหว่างอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ เนื่องจากปกติพื้นที่แต่ละเขตเลือกตั้ง จะมีอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งนั้นอยู่แล้ว
4. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับราษฎรมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น เพราะราษฎรในเขตเลือกตั้งมีน้อย	4. การแบ่งเขตการเลือกตั้งกำหนดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งอาจทำให้ขาดความยุติธรรมในการแบ่งเขตเลือกตั้งได้ ทำให้ผู้สมัครอาจได้เปรียบเสียเปรียบกันได้	4. ประชาชนอาจมีความสับสนเนื่องจากจะต้องย้ายไปเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใหม่
5. การที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งมีจำนวนน้อย ก็เป็นการง่ายแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	5. ทำให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการทุจริตได้ง่าย เพราะเขตการเลือกตั้งมีจำนวน	5. การแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อดี	ข้อเสีย	ผลกระทบ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะหยั่งเสียงเพื่อทราบเจตจำนงของราษฎรในเขตเลือกตั้งได้	ประชากรไม่มาก	อาจไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือพรรคการเมือง
6. การเปิดโอกาสให้รับฟังความคิดเห็นต่อรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครของพรรคการเมืองและประชาชนในกรุงเทพมหานคร ก่อให้เกิดการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบคอบ น่าจะช่วยให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และลดค่าครหาหลงได้เกี่ยวกับการเอื้อประโยชน์ให้นักการเมืองบางคน หรือพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง	6. พื้นที่ใดที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้ง มีผลทำให้อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจได้เปรียบคู่แข่ง เนื่องจากไม่ต้องไปหาเสียงในพื้นที่ใหม่	6. ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีอยู่เดิมไม่มีเขตเลือกตั้งที่เพียงพอในการลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากเขตเลือกตั้งถูกแบ่งลดลง

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน 500 คน ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 350 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง จำนวน 150 คน จากเดิมที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 375 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 125 คน ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในปี 2562 ลดลงจากสนามการเลือกตั้งไป 25 คน จาก 23 จังหวัด สืบเนื่องมาจากประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมี และจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดได้กำหนดให้ใช้จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 เป็นประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง โดยมีจำนวนราษฎร 66,188,503 คน คิดเป็นเฉลี่ยจำนวนราษฎร 189,110 คน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งเป็นการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นในปี 2562

ผู้ศึกษาเห็นว่า เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 เฉพาะกรุงเทพมหานคร มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลดลงจาก 33 คน เหลือเพียง 30 คน ซึ่งเป็นพื้นที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคประชาธิปัตย์ (ปชป.) จำนวน 24 คน และพรรคเพื่อไทย (พท.) 9 คน

จำนวนที่หายไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้ง 3 คน ดูเหมือนจะไม่สำคัญในมุมมองของคนทั่วไป แต่กระนั้นถือเป็น “เรื่องใหญ่” ของพรรคการเมืองเจ้าของพื้นที่ โดยเฉพาะ 2 พรรคการเมืองใหญ่ ยังไม่นับรวมกับการแข่งขันที่จะมีการเลือกตั้งจากการสอดแทรกของ “ผู้สมัครรับเลือกตั้งเดิม” ในนามของพรรคการเมืองใหม่ในหลายพื้นที่ รวมไปถึง “ทางเลือกใหม่” จากผู้สมัครรับเลือกตั้งใหม่ที่จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้น นอกจากนี้ “ทุกเสียง” ที่เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ยังมีผลผูกพันกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรค เพราะต้องนำคะแนนไปคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีของแต่ละพรรค หลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ประกาศการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบทั้ง 350 เขตแล้ว พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการสรรหาผู้สมัครลงรับเลือกตั้งต่อไป แม้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแบ่งเขตการเลือกตั้งแล้วเสร็จ ก็ไม่อาจทำให้เป็นที่ยอมรับของทุกพรรคการเมืองได้ แต่อย่างน้อยก็เป็นจุดเริ่มต้นของการค้นหาผู้สมัครรับเลือกตั้งและเตรียมพร้อมในการหาเสียงเลือกตั้งต่อไป โดยขณะนี้คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2561 เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2561 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ยังคงต้องรอให้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ซึ่งคาดว่าจะประกาศใช้ประมาณต้นเดือนมกราคม 2562 และพรรคการเมืองก็สามารถหาเสียงได้อย่างเต็มรูปแบบต่อไป

บรรณานุกรม

“คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2561 เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง” (11 ธันวาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนพิเศษ 314 ง, น. 44-46.

“ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง” (29 พฤศจิกายน 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนที่ 101 ก, น. 5-76.

“ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด” (14 พฤษภาคม 2554). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 128 ตอนที่ 37 ก, น. 69-154.

“ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด” (19 กันยายน 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 135 ตอนที่ 73 ก, น. 20-23.

ประกาศแบ่งเขตเลือกตั้ง ส.ส.. (20 กันยายน 2561). **ไทยโพสต์**. สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/17995>

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2550). **ข้อมูลสถิติ และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550**. สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2561 จาก https://www.ect.go.th/ect_th/ewt_dl_link.php?nid=2355

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร. (2561). **ประกาศสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร เรื่อง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร เพื่อรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองและประชาชนในกรุงเทพมหานคร**. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000071/Election/181769.pdf>